

สรุปข้อมูลจากการเสวนา
เรื่อง สารพันปัญหาขายยาสัตว์ อาหารสัตว์
ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์ อย่างไรให้ถูกกฎหมาย

การเสวนาเรื่อง สารพันปัญหาขายยาสัตว์ อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์ อย่างไรให้ถูกกฎหมาย จัดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของ ๗ หน่วยงาน ได้แก่ สัตวแพทยสภา กรมปศุสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมาคมนิสิตเก่าสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมาคมสัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย สมาคมธุรกิจเวชภัณฑ์สัตว์ และสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สัตว์เลี้ยงไทย ในวันอังคารที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ เวลา ๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องบรรยาย ๕๐๕ ชั้น ๕ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเสวนาแบ่งออกเป็น ๒ หัวข้อใหญ่ ได้แก่ สารพันปัญหาขายยาสัตว์ อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์อย่างไรให้ถูกต้อง จัดขึ้นในเวลา ๙.๔๕-๑๒.๐๐ น. และสถานพยาบาลสัตว์กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยง จัดขึ้นในเวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยผู้เข้าร่วมงานเสวนา ประกอบด้วย นายสัตวแพทย์ ผู้จำหน่ายเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ ผู้จำหน่ายอาหารสัตว์ และผู้ประกอบการร้านขายสินค้าสำหรับสัตว์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐ คน

การเสวนาในหัวข้อ สารพันปัญหาขายยาสัตว์ อาหารสัตว์ ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์อย่างไรให้ถูกต้อง วิทยากรร่วมเสวนา ประกอบด้วย

๑. ผู้แทนกองควบคุมอาหารและยาสัตว์ กรมปศุสัตว์

น.สพ.ธนบดี รอดสม ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบและรับรองคุณภาพอาหารสัตว์อุตสาหกรรม กรมปศุสัตว์

๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ภก.ทรงศักดิ์ วิมลกิตติพงษ์ เกษัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

คุณชัยสิทธิ์ บุญกัน นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๔. ผู้แทนกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

พ.ต.อ.ไพฑูร พูลสวัสดิ์ พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ได้ร่วมกันให้ข้อมูลดังนี้

ด้านยาสัตว์

- การดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต ขาย หรือนำเข้ายา แบ่งการพิจารณาออกเป็น ๒ ส่วน คือ ตัวผลิตภัณฑ์ ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับยา และสถานที่ต้องขออนุญาตเป็นสถานที่ผลิต ขาย หรือนำเข้า

- การขออนุญาตขายยา ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร สามารถขอได้ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ส่วนในต่างจังหวัด ขอได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- การขายยาสัตว์ครอบคลุมนทั้งยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณ แต่การขอขายยาสัตว์ประเภทที่เรียกว่าการขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจสุเสร็จสำหรับสัตว์ (ข.ย.๓) จะพบได้โดยทั่วไป ซึ่งสถานที่ขายยาสัตว์ต้องเป็นไปตาม Good Pharmacy Practice นั่นคือ สถานที่เก็บยาต้องเหมาะสม สามารถควบคุมอุณหภูมิไม่ให้สูงเกินไปได้ เพื่อรักษาคุณภาพของยา และกำกับด้วยเลขที่ประจำบ้าน
- การขายยาสัตว์ออนไลน์ ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเป็นขายยาสัตว์นอกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ยกเว้น ๒ กรณี ได้แก่
 - (๑) การขายส่งระหว่างผู้ได้รับอนุญาตขายยา หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้วยตนเอง
 - (๒) การขายตรง ซึ่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ.๒๕๔๕
- ยาที่สั่งหรือนำเข้าที่ไม่มีทะเบียนตำรับยาของประเทศไทย ถือว่าผิดพระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐
- ในกรณีที่จำเป็นต้องสั่งหรือนำเข้ายาจากต่างประเทศผ่านช่องทางออนไลน์ สามารถทำได้โดยการสั่งหรือนำเข้ายาจากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ องค์การเภสัชกรรม สภากาชาดไทย หรือกิจการของกระทรวง ทบวง กรม โดยมีขั้นตอนการขอสั่งหรือนำเข้าและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้สำหรับทำการวิจัยเพื่อการรักษาโรคเท่านั้น
- การบรรจุยาสัตว์ทั้งยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณ ต้องขออนุญาตเป็นผู้ผลิต
- การคิดค้นสูตรยาสัตว์ขึ้นมาด้วยตนเองเพื่อการค้า ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับยาสัตว์
- การปรุงและสั่งจ่ายยา สามารถทำได้ในสถานพยาบาลสัตว์ แต่ผู้ประกอบวิชาชีพที่ปรุงและสั่งจ่ายยานั้นต้องเป็นคนรับผิดชอบยาที่ตนปรุงและสั่งจ่าย และต้องแสดงผลการให้ถูกต้อง
- การซื้อขายยาชนิดประเภทควบคุมพิเศษเฉพาะสถานพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ได้ขออนุญาตจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์และไม่ได้ขออนุญาตเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ ไม่สามารถซื้อได้ และผู้ขายให้แก่ผู้นั้นก็มีความผิด โดยในสถานพยาบาลสัตว์ต้องมีการทำบัญชีและรายงานการใช้ยาควบคุมพิเศษเหล่านั้นด้วย
- แชมพูสำหรับสัตว์ แบ่งได้ ๓ ประเภท
 - (๑) แชมพูที่ต้องขอเลขที่จดแจ้งผลิตภัณฑ์ คือ แชมพูที่หวังผลในการชำระล้างเท่านั้น ถือเป็นแชมพูในกลุ่มเครื่องสำอาง
 - (๒) แชมพูที่ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับยา คือ แชมพูที่หวังผลในการบำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค ซึ่งถือเป็นสรรพคุณทางยา ผู้ขายจึงต้องมีใบอนุญาตขายยา
 - (๓) แชมพูที่ต้องขอขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย คือ แชมพูที่มีส่วนผสมของสารเคมีกำจัดเห็บหมัด โดยที่สารเคมีนั้นไม่สามารถถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดได้ ฉลากจะระบุเลขทะเบียนด้วยอักษรย่อ วอส. ซึ่งผู้ขายไม่ต้องมีใบอนุญาตขายยาก็สามารถขายได้ แต่ต้องขายแชมพูที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วเท่านั้น
- Silver nano มีสรรพคุณทางยา ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับยา

ด้านอาหารสัตว์

- การขายอาหารสัตว์ ๑๗ ชนิด ต้องมีใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ โดยที่อาหารสัตว์เหล่านั้นต้องได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ก่อน
- อาหารสัตว์ที่ต้องขึ้นทะเบียน ๕ ประเภท ได้แก่
 - (๑) วัตถุดิบ
 - (๒) วัตถุดิบผสมแล้ว อาหารสำเร็จรูป และหัวอาหาร
 - (๓) อาหารเสริมสำหรับสัตว์
 - (๔) ผลิตภัณฑ์นมสำหรับสัตว์ โดยต้องมีส่วนประกอบของนมไม่น้อยกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์
 - (๕) อาหารสัตว์ผสมยา
- นมสำหรับสุนัขที่มีโปรตีนมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ต้องขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ ส่วนนมสำหรับสุนัขที่มีโปรตีนน้อยกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่เข้าข่ายเป็นอาหารสัตว์ที่ต้องขึ้นทะเบียน แต่ต้องแสดงฉลากให้เห็นชัดเจนหรือส่งหนังสือมาแจ้งยังกรมปศุสัตว์ เพื่อให้ทางกรมปศุสัตว์ออกหนังสือยืนยันในกรณียกเว้นการขึ้นทะเบียน
- การบรรจุอาหารสัตว์ ต้องขออนุญาตเป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์ ส่วนการแบ่งบรรจุอาหารสัตว์เองในทุกกรณี โดยไม่ได้เป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์ ถือเป็นการกระทำผิดกฎหมาย เนื่องจากไม่สามารถควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ได้ อาจมีอาหารเสื่อมคุณภาพ หรืออาหารที่หมดอายุปนอยู่
- ยาปฏิชีวนะที่จะนำมาผสมอาหารในทางปศุสัตว์เพื่อผลิตอาหารสัตว์ผสมยาเอง หรือสั่งหรือนำเข้ายาปฏิชีวนะเพื่อการค้า ต้องนำตัวอย่างยานั้นมาตรวจสอบและขออนุญาตกับทางกรมปศุสัตว์ก่อน
- การขายอาหารสัตว์ออนไลน์ ทำได้เฉพาะการขายตรง ซึ่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ.๒๕๔๕
- Toxin binder ยังไม่ต้องขอขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์

ด้านผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์

- สิทธิของผู้บริโภค ๕ ประการ ประกอบด้วย
 - (๑) สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอ เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
 - (๒) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
 - (๓) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
 - (๔) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
 - (๕) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย
- หน้าที่ของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้า คือ การจัดทำฉลากของสินค้าให้ถูกต้อง แต่หากมีการขายสินค้าที่ไม่มี การควบคุมฉลากหรือสินค้าที่มีฉลากไม่ถูกต้อง ผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้า รวมทั้งผู้ขายจะต้องรับโทษในความผิดนั้น โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นข้อแนะนำในการหลีกเลี่ยงความผิดของผู้ขาย คือ การสอบถามกลับไปยังผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้า ให้ทำฉลากและแสดงบนผลิตภัณฑ์
- สินค้าที่ควบคุมฉลาก ได้แก่
 - (๑) สินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาเพื่อขาย

(๒) สินค้าที่ผลิตขึ้นมาจากโรงงาน (โรงงาน หมายถึง สถานที่หรืออาคาร ที่มีการใช้เครื่องจักรที่มีกำลัง แรงม้าหรือกำลังเทียบเท่ารวมตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป หรือมีใช้คนงานในการประกอบกันตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง)

(๓) สินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ โดยคณะกรรมการว่าด้วยฉลากจะเป็นผู้กำหนด

- ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์ ต้องแสดงฉลากให้ชัดเจนและครบถ้วน ประกอบด้วย

(๑) ชื่อประเภทสินค้าหรือชนิดของสินค้า ในกรณีที่เป็นสินค้าสั่งหรือนำเข้าให้ระบุชื่อประเทศที่ผลิตด้วย

(๒) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทย ของผู้ผลิต หรือของผู้สั่งหรือนำเข้า

(๓) ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ ของผู้ผลิตเพื่อขาย หรือของผู้สั่งหรือนำเข้า

(๔) ต้องแสดงขนาด มิติ ปริมาณ ปริมาตร น้ำหนัก ของสินค้านั้นแล้วแต่กรณี

(๕) วิธีใช้ คำเตือน ข้อแนะนำในการใช้หรือห้ามใช้

(๖) วันเดือนปีที่ผลิต วันเดือนปีที่หมดอายุ หรือ วันเดือนปีที่ควรใช้ก่อน

(๗) ราคาโดยระบุหน่วยเป็นบาท

- การแสดงฉลากต้องแสดงบนบรรจุภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน หากระบุว่าราคากำหนด ณ จุดขาย ก็จำเป็นต้องแสดงราคา ณ จุดขายจริง

- ข้อสังเกตในการแสดงวันผลิตหรือวันหมดอายุที่ฉลาก หากเป็นอาหารจะระบุคำว่า “วันที่ผลิต” หรือ “วันที่หมดอายุ” หากเป็นยาจะระบุคำว่า “ยาผลิต” หรือ “ยาหมดอายุ” ก่อนวันเดือนปีที่ผลิตหรือหมดอายุ

การเสวนาในหัวข้อ **สถานพยาบาลสัตว์กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยง** วิทยากรร่วมเสวนา ประกอบด้วย

๑. **ผู้แทนสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์**

น.สพ.สิทธิพร อนันต์จินดา นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์

๒. **ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา**

ภก.ทรงศักดิ์ วิมลภิตติพงษ์ เกษัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๓. **ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค**

คุณชัยสิทธิ์ บุญกัน นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ กองคุ้มครองผู้บริโภคด้านฉลาก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ได้ร่วมกันให้ข้อมูลดังนี้

- สถานพยาบาลสัตว์ที่ถูกกฎหมาย จะต้องได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ และผู้ดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์

- การขอต้ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ หรือใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ ต้องยื่นคำขอภายใน ๖๐ วัน ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

- สถานที่ในการขอเป็นสถานพยาบาลสัตว์ ต้องมีเลขที่ประจำบ้าน และมีพื้นที่อย่างน้อย ๒๐ ตารางเมตร

- หากสถานพยาบาลสัตว์ ต้องการให้มีร้านขายยาสัตว์อยู่ด้วย จะต้องทำการแยกสัดส่วนพื้นที่อย่างชัดเจน หากเป็นเจ้าของเดียวกัน ต้องแยกผู้บริหารกิจการออกจากกัน และส่วนจากร้านขายยาสัตว์จำเป็นต้องขอใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจสุเสร็จสำหรับสัตว์ด้วย
- ผู้ที่สามารถขายยาสัตว์ได้ ได้แก่ เกษกรชั้น ๑ เกษกรชั้น ๒ สัตวแพทย์ชั้น ๑ และสัตวแพทย์ชั้น ๒ แต่ประเภทของยาที่ขายได้จะแตกต่างกัน
- นายสัตวแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลสัตว์ สามารถขายยาสัตว์ให้แก่เจ้าของสัตว์ที่เป็นลูกค้ารายใหม่แต่ไม่ได้พาสัตว์มา หรือเจ้าของสัตว์ที่เป็นลูกค้าเก่าแต่ไม่ได้นำสัตว์ตัวใหม่มา ซึ่งมาขอซื้อยาไปรักษาสัตว์เหล่านั้นและเล่าอาการผิดปกติของสัตว์ให้ฟัง โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขายยาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แต่ต้องทำการบันทึกรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานของสัตว์ (Signalment) และประวัติสัตว์ป่วย (History taking) ที่เจ้าของเล่าทั้งหมด ลงในเวชระเบียน (OPD) และระบุด้วยว่าเจ้าของไม่ได้นำสัตว์มา
- หากดำเนินกิจการร้านขายยาสัตว์ที่ไม่มีการรักษาสัตว์ ต้องมีใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจสุเสร็จสำหรับสัตว์ โดยสัตวแพทย์หรือเภสัชกรต้องอยู่ประจำร้านอย่างน้อย ๓ ชั่วโมงต่อวัน และขายยาในช่วงเวลาที่ระบุไว้โดยไม่ต้องบันทึกเวชระเบียน
- เนื่องจาก Revolution มีสรรพคุณทางยา และถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือดได้ ส่วน Frontline เป็นวัตถุอันตรายและไม่สามารถถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือดได้ ดังนั้น ผู้ที่ได้รับอนุญาตขายยาจึงสามารถขายได้ทั้ง Revolution และ Frontline แต่ผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตขายยาสามารถขายได้เฉพาะ Frontline เท่านั้น
- การวางยาและสิ่งที่ไม่ใช่ยาบนชั้นวางขายสามารถทำได้ แต่ต้องแยกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน สมมติ ชั้นฝั่งขวามือ เฉพาะผู้ได้รับอนุญาตขายยาเท่านั้นที่มีสิทธิส่งจ่าย หากไม่ได้ประจำการ ณ เวลานั้น ต้องติดป้ายให้ชัดเจนว่า ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ประจำการในขณะนี้จึงไม่สามารถขายยาในชั้นนี้ได้ ส่วนชั้นฝั่งซ้ายมือ เป็นสิ่งที่ไม่ใช่ยาซึ่งผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตขายยาสามารถขายได้
- กรณีที่ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานในสถานพยาบาลสัตว์ สามารถรักษาสัตว์นอกสถานที่ได้ด้วย
- การดำเนินการกับผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติต่างๆจะเกิดขึ้นเมื่อมีการร้องทุกข์กล่าวโทษ มาয়งสัตวแพทย์สภาโดยการแจ้งเบาะแสและรายละเอียดทั้งหมดเข้ามา จากนั้นสัตวแพทย์สภาจะดำเนินการต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการส่งเรื่องเข้าไปให้คณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะกรรมการสอบสวนพิจารณา หรือการส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสภาเภสัชกรรม เป็นต้น

ประมวลภาพถ่ายบรรยากาศในงานเสวนา

ภาพที่ ๑ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์งานเสวนาบริเวณส่วนลงทะเบียน

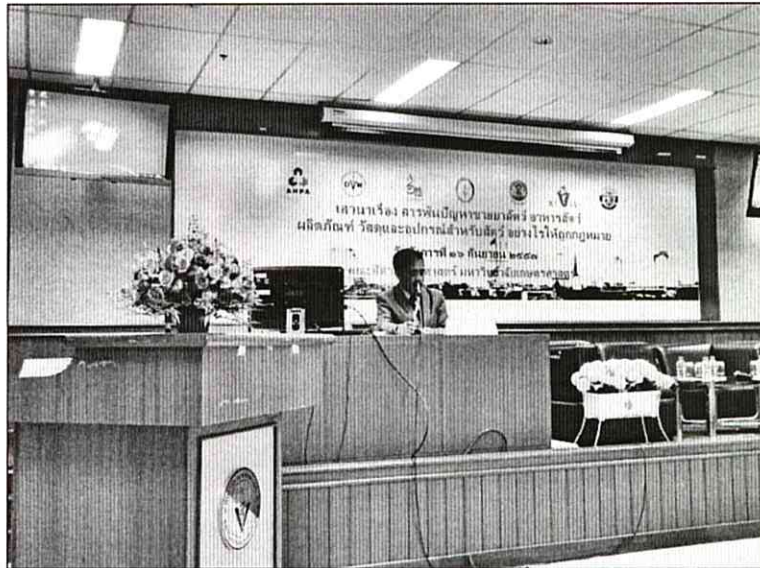
ภาพที่ ๒ แผ่นป้ายฉากหลังเวทีเสวนา

ภาพที่ ๓ รศ.น.สพ.ดร.กมลชัย ตรงวานิชนาม
รองคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวต้อนรับ

ภาพที่ ๔ น.สพ.ยุทธนา ชัยศักดิ์ตานุกูล
นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์ กล่าวรายงาน

ภาพที่ ๕ น.สพ.ธนบดี รอดสม

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบและรับรองคุณภาพอาหารสัตว์อุตสาหกรรม กรมปศุสัตว์ กล่าวเปิดงาน

ภาพที่ ๖ ผู้แทนหน่วยงานและสมาคมต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดงานและดำเนินการเสวนา

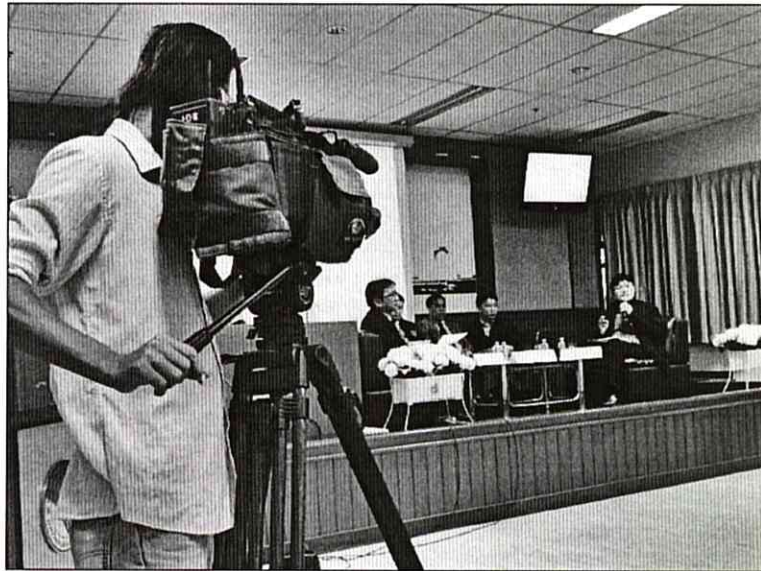
ภาพที่ ๗ วิทยากรร่วมเสวนาในหัวข้อ สารพันปัญหาชายาสัตว์ อาหารสัตว์
ผลิตภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับสัตว์อย่างไรให้ถูกต้อง

ภาพที่ ๘ วิทยากรร่วมเสวนาในหัวข้อ สถานพยาบาลสัตว์กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยง

ภาพที่ ๙ ผู้เข้าร่วมงานเสวนา

ภาพที่ ๑๐ การทำข่าวของช่อง ๙ อสมท.